

OVERZICHT VAN DE
VOORNAAMSTE WERKZAAMHEDEN,
WELKE IN 1949 DOOR DE ONDER OPENBARE
WERKEN RESSORTERENDE DIENSTEN
ZIJN VERRICHT

STADSONTWIKKELING EN WEDEROPBOUW

IN het afgelopen jaar werd de voorbereiding van de uitbreidingsplannen met kracht voortgezet. Van de uitbreidings- en wederopbouwplannen die in deze periode ter vaststelling aan de Raad werden aangeboden kunnen als voornaamste genoemd worden:

wijziging uitbreidingsplan Hillegersberg (Antony Duyk-
laan);

wijziging uitbreidingsplan Groot-Hillegersberg (binnen-
terrein Tooroplaan);

wijziging van een gedeelte uitbreidingsplan Hillegers-
bergse Plassen (Zeeverkenneren);

uitbreidingsplan Hillegersberg (Strekade-Molenlaan);

wederopbouwplan Hoek van Holland-Noord;

wijziging uitbreidingsplan Hoek van Holland (Rietdijk-
straat);

uitbreidingsplan Hoogvliet Wijk A 1ste gedeelte;

wederopbouwplan Kleinpolder-Oost;

plan Kleinpolder-West;

uitbreidingsplan Kralingen, IJsselmondselaan;

uitbreidingsplan Kralingseweg-Ringvaartweg-Ceintuur-
baan;

wijziging uitbreidingsplan Linker Maasoever aan de Enk;

part. wijziging uitbreidingsplan L.M.O. (Zwarte Waal-
straat - Katendr. Lagedijk);

uitbreidingsplan in onderdelen Westelijk gedeelte L.M.O.;

uitbreidingsplan in onderdelen Pelmolenstraat IJssel-
monde;

uitbreidingsplan Schiebroek in hoofdzaak;

uitbreidingsplan Schiebroek in onderdelen;

wederopbouwplan omgeving Slaak;

wederopbouwplan Tussendijken;

uitbreidingsplan Varkenoord;
uitbreidingsplan Voornsevlief;
uitbreidingsplan industrieterrein ten Zuiden van de Waal-
haven;

wijziging uitbreidingsplan IJsselmonde (t.b.v. benzine-
station aan de Burg. van Slijpelaan);

uitbreidingsplan Zuid in hoofdzaak;

uitbreidingsplan Zuidwijk I;

wijziging voorgevelrooilijn plan Zwaanshals.

Hoewel in verband met het nijpend tekort aan woningen de tijdsfactor een zeer belangrijke rol speelt, kan niet worden ontkomen aan het volgen van de normale procedure bij de vaststelling der uitbreidingsplannen, daar hierbij de wettelijke termijnen in acht moeten worden genomen. Daarenboven is een veelvuldig overleg met de Centrale Overheid noodzakelijk ten aanzien van de financiële consequenties der plannen, waarmede eveneens aanzienlijke tijd is gemoeid. Met het oog op de door het Rijk gestelde voorwaarden waaraan financiële steun is gebonden, moeten becijferingen van de grondkosten, in de uitbreidingsplannen in het bijzonder, in groot verband worden opgesteld. Bij voortdurende wordt getracht overeenstemming te bereiken ten aanzien van de inzichten in de toepassing van de normen voor het grondgebruik, welke mede bepalend zijn bij het ontwerpen der plannen. Ondanks deze vertragende factoren was het mogelijk de vorengenoemde uitbreidingsplannen ter vaststelling aan te bieden, welke de mogelijkheid openen voor de stichting van ± 13.000 woningen.

Voor zover nodig voor de uitvoering van de woningbouw werd de verwerving der gronden voorbereid door onteigening of door aankoop en reeds thans bevinden de nodige gronden voor de bouw van circa 7000 woningen in deze plannen zich in handen der Gemeente.

Teneinde te voorzien in een reeds lang gevoelde behoefte is een plan ontworpen voor de aanleg van een groengordel in Rotterdam-Zuid, aansluitende aan de bestaande bebouwing en aan de nieuw te stichten woonwijken. Dit plan is thans gereedgekomen en zal zeer binnenkort ter vaststelling door de Raad worden ingediend. Voor thans zich nog ter

plaatse bevindende volkstuinen zal tijdig, voor zoveel nodig en mogelijk, een vervangend gebied ter beschikking gesteld worden.

De herbouw van de binnenstad is een economische noodzaak. Met kracht wordt gestreefd naar verwezenlijking van plannen tot gezamenlijke herbouw van straten of straatgedeelten. Plannen in deze geest worden reeds ontwikkeld. Deze zullen echter alleen kans van slagen hebben met steun van het Rijk. De nieuwe wet op de materiële oorlogsschaden, waarvan het ontwerp thans in behandeling is bij de Staten-Generaal, zal wellicht de mogelijkheid hiertoe openen. In dit geval mag met stelligheid worden verwacht, dat inderdaad wordt overgegaan tot de bouw van althans belangrijke gedeelten der winkelcentra Oostelijk en Westelijk van de Coolsingel. Reeds thans bevinden zich plannen van particulieren voor de bouw van winkelpanden met woningen of kantoren op de verdiepingen in een gevorderd stadium van voorbereiding. In verband hiermede wordt reeds nu overgegaan tot het vrijmaken van de terreinen welke tot heden gereserveerd waren, maar waarbij de gegadigden geen verdere voortgang met de voorbereiding van hun plannen maken. Teneinde tegemoet te komen aan de moeilijkheden van de winkeliers zijn in de winkelcentra lage winkelpanden ontworpen, o.a. in het gebied aansluitend aan de Binnenweg, waar reeds een verheugend initiatief van verschillende grotere winkelbedrijven in het stadium van uitvoering is gekomen.

Per 1 Juni 1949 kwam de functie van Gemachtigde voor Rotterdam van het College van Algemene Commissarissen voor de Wederopbouw te vervallen.

In het kader van de verder doorgevoerde decentralisatie der werkzaamheden met betrekking tot de wederopbouw werd met ingang van 1 Juli 1949 de taak van het adviesbureau Financiering Opbouw en van het Plaatselijk Bureau voor de Wederopbouw en de Bouwnijverheid door de Gemeente overgenomen. Beide Rijksdiensten werden met ingang van die datum opgenomen in de Dienst van Stadsontwikkeling en Wederopbouw. Het is te hopen, dat deze decentralisatie zich zodanig zal voltrekken, dat het gemeen-

telijk apparaat de financiering van de herbouw van onze zo zwaar getroffen stad zoveel mogelijk zelfstandig zal kunnen blijven verzorgen zonder tijdrovende onderhandelingen met het Ministerie.

Omtrent de invloed, welke de te verwachten totstandkoming van de wet op de Materiële Oorlogsschaden voor Rotterdam zal hebben, is nog weinig concreets te zeggen, zolang de noodzakelijke uitvoeringsbeschikkingen nog niet tot stand zijn gekomen. Wel is te verwachten, dat deze Wet een stimulans zal betekenen voor de herbouw van de binnenstad.

Door het Plaatselijk Bureau voor de Wederopbouw en voor de Bouwnijverheid en sedert 1 Juli door de afdeling Goedkeuring Werken en Wederopbouw van de Dienst van S. en W., werden in 1949 1816 Rijksgoedkeuringen voor een totaal bedrag van 171 miljoen verstrekt voor werken met een bouwsom groter dan f 500,—.

Sedert 15 Juli 1949 is geen Rijksgoedkeuring meer vereist voor werken met een bouwsom kleiner dan f 500,—.

Het gerealiseerde bouwvolume bedroeg 129 miljoen tegen 115 miljoen in 1948, 82 miljoen in 1947 en 65 miljoen in 1946.

In 1949 werd 12 % van het gerealiseerde bouwvolume besteed aan „Onderhoud”, met inbegrip van Verbouw en Herstel Oorlogsschade, tegen 16 % in 1948 en 25 % in 1947.

Op 31 December 1949 waren aan werken met een bouwsom boven f 500,— in omloop 750 Rijksgoedkeuringen met een totale bouwsom van 218 miljoen; hiervan waren in uitvoering 410 werken met een totale bouwsom van 173 miljoen.

Op 31 December 1948 bedroegen deze cijfers 911 Rijksgoedkeuringen in omloop met een totale bouwsom van 196 miljoen waarvan 511 werken met een totale bouwsom van 170 miljoen in uitvoering.

In de maand Juli werd de distributie van hout en asbest-cement golfplaten opgeheven, waardoor alle bouwmaterialen vrij van distributie werden en de Gemeente haar taak bij deze distributie zag beëindigen.

VOLKSHUISVESTING

De positie van de bouwmaterialen en het aanbod van bouwvakarbeiders hebben zich in het afgelopen jaar verbeterd, met als gevolg een stijging van de bouwactiviteit.

Het aantal arbeiders werkzaam in Rotterdam bedroeg op 1 April 1949 1965 en op 1 November 1949 2631, een toename alzo van 666 of 33,9 %. Deze toename werd bereikt door vestiging van arbeiders van buiten Rotterdam.

Per 1 December 1949 waren 3784 woningen, waarvan 1160 Montagewoningen, in uitvoering, terwijl 2039 woningen waren voltooid. Deze cijfers bedroegen per 1 December 1948 3229 respectievelijk 579. Het jaar 1949 heeft dientengevolge een belangrijke stijging in het aantal voltooide woningen opgeleverd.

Het voor 1949 aan Rotterdam toegewezen woningcontingent van 3000 woningen zal worden overschreden. Het voor 1950 toegewezen contingent bedraagt 2416 woningen, waarvan 1600 Montagewoningen.

Tengevolge van het in uitvoering zijnde grote aantal woningen kan worden verwacht, dat in 1950 ruim 2000 woningen zullen worden voltooid.

Van particuliere zijde blijkt de animo voor toepassing van de Financieringsregeling 1948 zich in steeds stijgende lijn te bewegen. Een belangrijk aantal aanvragen voor woningen bevindt zich nog voor vaststelling voor de bijdrage bij het Ministerie.

Belangrijke bouwplannen verkeren in een zeer ver gevorderd stadium van voorbereiding, o.a. Kleinpolder Oost en West en Zuidwijk (systeembouw).

In het verwoeste Westen is inmiddels met de wederopbouw een aanvang gemaakt. De voorbereiding van andere plannen (in hoofdzaak particuliere bouw) in dit stadsgedeelte is reeds ver gevorderd.

Naar het zich laat aanzien zal in Januari met de bouw van een tweetal woningcomplexen langs de Goudsesingel door particuliere bouwers een aanvang worden gemaakt.

De in het Herbouwplan Kralingen geprojecteerde blokken zijn thans voor het grootste gedeelte voltooid of verkeren in

een vergevorderde staat van uitvoering. De aanbesteding van het laatste door de gemeente te bouwen blok zal dezer dagen plaats vinden, terwijl de bebouwing langs de Gedempte Slaak door particuliere bouwers zal worden verzorgd.

Ten aanzien van de aanvragen voor verbetering en splitsing van woningen kan worden opgemerkt, dat ingediend zijn 729 aanvragen, waarvan 641 verbeterings- en 88 splitsingsgevallen. Door het Ministerie is gunstig beschikt op 330 aanvragen t.w. 325 verbeterings- en 5 splitsingsgevallen.

Afgewezen zijn in totaal 298 stuks n.l. 228 voor verbetering en 70 voor splitsing, zodat per 1 November 1949 nog in behandeling waren 101 aanvragen.

Door de Sociale Afdeling zijn tot 1 December 1949 3939 huurmachtigingen uitgegeven. Het aantal gevorderde woonruimten bedroeg 145.

GEMEENTEWERKEN

Betreffende de Luchthaven kan worden medegedeeld, dat de door de Regering ingestelde commissie haar werk nog niet heeft voltooid. Verwacht wordt, dat tegen einde Maart het advies aan de Minister kan worden ingediend.

Het herstel der kademuuren in de zeehavens is thans beëindigd; er rest nog slechts het op diepte brengen van het water op enkele plaatsen vóór deze muren. In minder dan vier jaar werd, mede dank zij de voortvarendheid van de Diwero en van de betreffende aannemerscombinatie $\pm$ 7800 m kademuur hersteld, respectievelijk vernieuwd.

Industrieterreinen werden gereed gemaakt op Pier 4 in de Waalhaven, op het v.m. Vliegveld Waalhaven en langs de Noordzijde van de Eemhaven.

In de Spaanse polder werden dit jaar nog de 3de en de 4de insteekhaven gebaggerd, terwijl de glooiingen in deze havens zo goed als gereed zijn.

Voor het diephouden van de wateren in het Rotterdamse havengebied werd ongeveer 3 miljoen m³ specie gebaggerd en opgespoten. Voor uitbreiding van het haven-areaal (Eemhaven, 2de Petroleumhaven, insteekhavens in de Spaansepolder) werd in het afgelopen jaar in totaal $\pm$ 2,5 miljoen m³ gebaggerd, gezogen en opgespoten.

Ten behoeve van het verkeer naar en van de Petroleumterreinen rond de beide Petroleumhavens zijn aldaar thans twee inloophavens in aanbouw voor een wagenveer, hetwelk een verbinding tot stand zal brengen tussen de genoemde terreinen aan de linker oever en Vlaardingen aan de rechter oever van de Nieuwe Maas.

Aan het Schiehoofd werd in samenwerking met de R.D.M. een grote aanlegpontoon van 75 m lengte met twee loopbruggen aangebracht ten behoeve van het Gemeentelijke voetveer en de veerboot van de R.D.M. voor het transport van haar arbeiders van en naar haar werf. In aansluiting hierop werd aan de Oostzijde van de Schiemond over 50 m een glooiing van betonblokken met stalen voetschoeiing en remmingwerk aangebracht.

Een kabelsleuf werd gebaggerd van de Vondelingenplaat naar Vlaardingen voor het zinken van kabels van het G.E.B. en de P.T.T. en voor pijpleidingen van de B.P.M. terwijl een tweede kabelsleuf gebaggerd werd tussen de Heijplaat en de Gasfabriek aan de Keilehaven voor het zinken van 20 G.E.B. – en 2 P.T.T.-kabels. In totaal werd hier ongeveer 560.000 m³ specie gebaggerd.

De bouw van kademuren in het Leuehavenbekken, overeenkomstig het basisplan kwam gereed. Dit gedeelte zal, nadat de opruimingswerkzaamheden langs de Leuehaven O.Z. zijn beëindigd, binnenkort beschikbaar komen voor de scheepvaart.

De werkzaamheden aan het Leuvesluiscomplex zijn gereedgekomen; de ontsluiting van de vaarweg Leuehaven-Rotte is aanstaande.

De bouw van een nieuwe Rederijbrug over de Scheepmakershaven vordert gestadig en zal met de bouw van de kademuren aan deze haven in het aangevallen jaar gereed komen.

De vernieuwing van $\pm$ 450 m kademuur langs de Boompjes werd voltooid; de uitvoering van de werkzaamheden aan de Maasboulevard tussen de Leuehaven en de Westelijke oprit van de Willemsbrug vorderen gestadig.

Een aanvang is gemaakt met de voorbereiding van de in de boulevard over de mond van de Leuehaven gelegen

keersluis als onderdeel van de toekomstige hoofdwaterring langs de rechter Maasoever volgens het basisplan.

Voorts zijn nog de volgende werken in voorbereiding.

Het maken van een autotunnel in het Weena.

Een viaduct met brug over de Delfshavense Schie in v.m. Overschie in het verlengde van de Burg. De Josselin De Jongweg als eerste ontsluiting van het industrieterrein in de Spaansepolder.

Een tunnel onder Rijksweg 13 ter verbinding van de woonwijken in de Kleinpolder Oost en West. Voorts is ter hand genomen het project van een verbinding van de Stadhoudersweg met de Blijdorpsebrug teneinde genoemde woonwijken en het bestaande Overschie een goede verbinding met de stad te geven.

Verder is nog in voorbereiding het maken van een viaduct met overbrugging van het Noorderkanaal in de lijn Rodenrijsestraat-Rozenlaan in v.m. Hillegersberg. De verkeersverbetering ter plaatse van de Ceintuurbaan in de Straatweg zal binnenkort kunnen worden verwezenlijkt.

Ten behoeve van de woningbouw werden nieuwe straten aangelegd, o.a. in de Kleinpolder, in het plan „De Wielewaal” en in Kralingen.

Met de straataanleg in de binnenstad werd voortgegaan.

Bij de verbetering van straten werden de rijstraten van de 1ste en 2de Middellandstraat en van de Graaf Florisstraat van een asfaltbetondek voorzien, hetgeen als een belangrijke verbetering mag worden beschouwd.

Verder zijn belangrijke werkzaamheden verricht voor de aanleg en verbetering van verschillende wegen in het haven- en industriegebied bij de Waalhaven en de Petroleumhavens.

Als een uitgevoerd bestratingswerk in het landelijk gebied kan worden vermeld het aanbrengen van een bestrating op de Bergse Linker Rottekade.

In Hoek van Holland is aangevangen met het aanleggen van straten ten behoeve van de woningbouw in het wederopbouwplan.

Het onderhoud van het landgoed „De Tempel” werd aan de Plantsoenafdeling toegevoegd.

De Mathenesserlaan werd van een geheel nieuwe plataanbeplanting voorzien.

Het Wielewaalcomplex werd, zover zulks mogelijk was, geheel beplant.

De volgende gebouwen kwamen gereed.

De uitbreiding en verbouwing van kantoor- en werkplaatsen op het terrein van de Gasfabriek aan de Keilehaven, de uitbreiding van Paviljoen C en de wijziging van de Röntgenafdeling van het Ziekenhuis aan de Crispijnlaan, het Rioolgemaal aan de Franselaan en een dito gemaaltje in het woningcomplex „Wielewaal”, zes Finse- en vijf nissenhut-scholen, de uitbreiding van het complex van de Gem. Vervoer- en Motordienst aan de Zaagmolenkade ten behoeve van de Brandweer, de transformatorenstations in Hillegersberg, aan de Persoonsdam, aan de Vondelingenweg en in Vlaardingen-Oost en het onderstation voor de Stadsverwarming aan de Delftsevaart.

Nog in uitvoering zijn o.a. de verbouwing en gedeeltelijke uitbreiding van het Telefoongebouw aan de Botersloot, de uitbreiding van het Ziekenhuis Bergweg, de Transformatorenstations aan de Putselaan en Gustoweg, een pompstation voor de Gem. Drinkwaterleiding aan de Korte-Feijenoorddijk en de verbouwing en uitbreiding van de Ambachtsschool voor de Scheepsbouw aan de Oranjeboomstraat. Met verschillende werken die in verband staan met de restauratie van de Sint Laurenstoren werd aangevangen, respectievelijk voortgegaan.

Kortgeleden is een aanvang gemaakt met de werkzaamheden voor de verplaatsing met uitbreiding van de Nenijs-hal naar Dijkzigt, welke o.m. voor de in 1950 te houden Havententoonstelling zal moeten dienen.

Behalve een aantal kleinere objecten staat o.m. op het punt te worden aangevangen met de bouw van het scholencomplex in Oud-Mathenesse. De onderhandelingen met de verschillende Rijksinstanties wekken de verwachting, dat in de loop van 1950 begonnen zal kunnen worden met de funderingswerkzaamheden voor het nieuwe Ziekenhuiscomplex in Dijkzigt. Met de bouw van een gynaecologisch-obstetrisch-paviljoen nabij het Zuider Ziekenhuis en de

daarmede samenhangende verbeteringen zal eveneens in 1950 kunnen worden aangevangen. Binnenkort zal worden begonnen met de werkzaamheden ten behoeve van de vleugel van het nieuwe Timmerhuis aan de Meent.

Wat betreft de spoorwegwerken kan worden medegedeeld, dat volgens recent bericht van de Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting een programma tot 1954 ook door de Minister van Financiën is geaccepteerd. Dit programma vermeldt echter niet: de bouw van de viaduct langs de Rotte, de vernieuwing van de viaduct Hofplein-Beurs en het maken van de vrije kruising naar de Spaanse Polder. Het gevolg hiervan is, dat de verbinding Utrecht met Rotterdam D.P. nog tot in lengte van jaren over de Ceintuurbaan zal moeten geschieden.

Voorts zal, door financiële moeilijkheden in het bedrijf der Ned. Spoorwegen, waar aanschaffing van rollend materieel, electrificatie en onderhoud van de weg voorrang hebben, de herbouw van het Station D.P. en van de goederenloods aan de Westzeedijk, slechts op zeer sobere wijze en in een zeer langzaam tempo worden uitgevoerd.